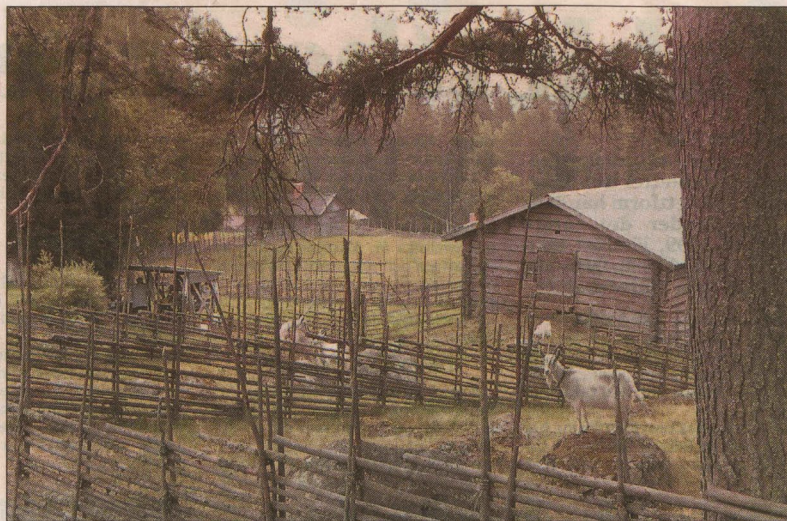

Fönstren i fäbodstugan på Skomakra-vallen har färgklickar av balsaminer, petunier och pelargoner.

Väsbo fäbodnar norr om Edsbyn hör till de gamla miljöer som länsstyrelsen nu engagerar sig i för vård och upprustning.

Karin Sköldmark gör nu sin 46:e sommar på Skomakravallen i Väsbo. Här ser vi henne i fäbodmiljön tillsammans med Bengt Nilsson och Sophia Laurin från länsstyrelsen.

Ett liv värd att bevaras

EDSBY

Fäbodvallen har alltid varit hennes stora sommarnöje. Karin Sköldmark i Edsbyn gör nu sin 46:e sommar som fäbodstinta på Skomakra-vallen i Väsbo, knappt två mil norr om Edsbyn.

Karin kom att spela huvudrollen med sina getter när representanter för länsstyrelsen på onsdagen gjorde ett studiebesök i de gamla fäbodmiljöerna i Väsbo, där flertalet av de sex vallarna nu får medel från Riksantikvarieämbetet via länsstyrelsen för upprustning och vård.

Gräsbo är en annan fäbod i Ovanåker där arbetet redan är i full gång.

– Gräsbo och Väsbo i Ovanåker hör till de mest intressanta fäbodmiljöerna i länet, säger Bengt Nilsson och Sophia Laurin från länsstyrelsen. Vi är angelägna om att hela fäbodmiljöer med marker, hägnader och byggnader kan bevaras och tryggas för framtiden.

Fäbodsatsning

Fäbodarna i länet inventeras i år av länsstyrelsen och det är Helena Haglund som står ansvarig för det arbetet, som också är ett led i Riksantikvarieämbetets treåriga fäbodsatsning. För andra året har nu medel till intressanta bevarandemiljöer fördelats av länsstyrelsen och i höst görs ännu en fördelning av medel för det avslutande, tredje året.

– Det är viktigt att vi genom den här inventeringen får grepp om de fäbodmiljöer där det är angeläget med insatser, säger Sohia Laurin. De fäbodnar som kommer i första hand är sådana som har kulturhistoriskt värdefulla byggnader och marker som hålls öppna med betesdjur.

Inte minst viktig är markvärden, menar Bengt Nilsson.

– Lieslätter och betesdjur är viktiga inslag för faunans skull. Här i Väsbo ser vi fjälltimotej, kattfot och många andra arter som spirar tack vare en fin vård av markerna.

Arbetsobjekt

I de olika arbetsobjekten handlar det om att sätta upp nya gär-

desgårdar, att lägga om spåntak och att byta ut styllstockar. Just utbyte av stockar som ligger närmast marken är en vanlig åtgärd i arbetet.

När det gäller riktigt levande fäbodnar med betesdjur är det Dalarna som intar tätplatsen i landet. Där finns femtio levande fäbodnar. På andra plats kommer Jämtland med 33 levande fäbodvallar.

Därnäst kommer Gävleborg där

Karin Sköldmark i Väsbo är en av de få kvarvarande fäbodbrukarna.

– Här har fäbodbruket gått i samma släkt i flera hundra år, berättar Karin som trivs ypperligt med getterna i Väsbo och vårdar balsaminer, petunior och pelargoner mellan varven med mjölkning och kokning av messmör.

**Text och foto:
Ivan Jonsson**

Vi gratulerar
vinnarna i vår tävling

FOTO: MAGNUS HANSSON

Dyster framtid för Våsbo fäboddar

Av MAGNUS HANSSON

– Jag tror inte Våsbo fäboddar, i Ovanåker, kommer finnas kvar i framtiden, säger Karin Sköldmark fäbodjanta sedan 47 år.

Hon säger det till en delegation som kommer från länsstyrelsen, länsmuseet och de lokala museerna i Gävleborg.

Under hela dagen åkte de runt i Gävleborg för att besöka olika fäboddar.

Syftet med resan var att belysa fäbodarna ur olika synvinklar. De natur- och kulturhistoriska värdena men även problem inför framtiden.

Som till exempel problemet i Våsbo cirka två mil norr om Edsbyn. Där finns det inte så många ur den yngre generationen som är intresserad av att försöka bevara den vackra fäbodsnaturen.

– Det är därför vi gör den här resan. För att se vad som finns och vad som är värt att satsa på. Som här i Våsbo kan man tänka sig att ge betesstöd till djurägare som kan låta sina boskap beta här, säger Lena Landström landskapsantikvarie på länsstyrelsen.

Viii bevara

På så sätt vill hon försöka hjälpa till att bevara de kulturhistoriskt viktiga byggnaderna.

Och det har redan satsats pengar på fäbodarna i Våsbo. 628 000 kronor har länsstyrelsen lyckats få från riksantikvarieämbetet.

Ambetet gör nu en satsning under en tre års period för att bevara fäbodbrukandet. Därför har länsstyrelsen fått sammanlagt 2,7 miljoner kronor.

Men Lena Landström tror och hoppas att de kan få lite mera pengar att röra sig med.

Pengarna som Våsbo fäboddar har fått går just nu till att renovera byggnaderna.

Och det behövs för tittar man på fäbodarna syns det hur virket börjar ruttna sönder. Om Landström får som hon vill ska det även i framtiden finnas levande fäboddar i Gävleborgs län.

BEVARA FÄBODARNA. För att se hur olika fäbodmiljöer kan variera besökte folk från länsstyrelsen, länsmuseet och lokala museer i Gävleborg olika fäboddar på torsdagen. Bland annat gjorde de ett stopp vid Våsbo fäboddar.

HOPPAS PÅ FRAMTIDEN.

Lena Landström, landskapsantikvarie på länsstyrelsen, tror att fäbodarna i Våsbo kan bli kvar. Om inte annat med hjälp av betesstöd.